

Het Nederlandse belastingstelsel

We kennen in Nederland een progressief belastingstelsel. Dit betekent dat mensen met een hoger inkomen relatief meer belasting betalen dan mensen met een lager inkomen. Relatief meer belasting betalen wil zeggen dat het percentage belasting dat je betaalt over je bruto inkomen hoger wordt als je meer verdient.

Wat dit betreft kennen we twee verschillende begrippen:

1. Het gemiddeld tarief: het percentage dat je betaalt over je hele inkomen

$$\text{gemiddeld tarief} = \frac{\text{Belasting}}{\text{Inkomen}} \times 100\%$$

2. Het marginaal tarief: het percentage dat je betaalt over een extra euro inkomen

$$\text{marginaal tarief} = \frac{\Delta \text{Belasting}}{\Delta \text{inkomen}} \times 100\%$$

Voorbeelden:

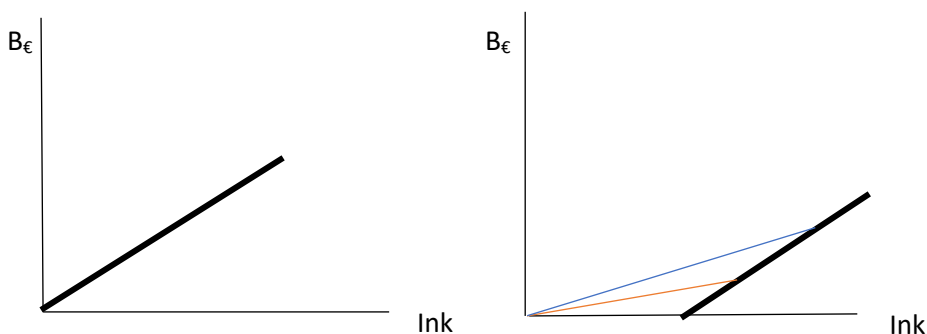
Iemand verdient per jaar € 20.000 en betaalt in totaal € 5.000 belasting.

$$\text{gemiddeld tarief} = \frac{5.000}{20.000} \times 100\% = 25\%$$

Deze persoon gaat nu € 21.000 verdienen en betaalt daarom nu € 5.500 belasting.

$$\text{marginaal tarief} = \frac{500}{1000} \times 100\% = 50\%$$

Je kunt het gemiddeld en marginaal tarief ook in een grafiek zien.

Op de verticale as staat de belasting in euro's, op de horizontale as het inkomen. In de linker grafiek zien we een proportioneel tarief. Over ieder inkomen wordt hetzelfde percentage betaald. De helling van de lijn geeft de hoogte van het percentage aan.

In de rechter grafiek zien we een belastingstelsel met een belastingvrije voet en een voor iedereen gelijk percentage aan belasting (boven de vrije voet). Het stelsel is progressief omdat hogere inkomens gemiddeld een hoger percentage aan belasting betalen. De helling van de

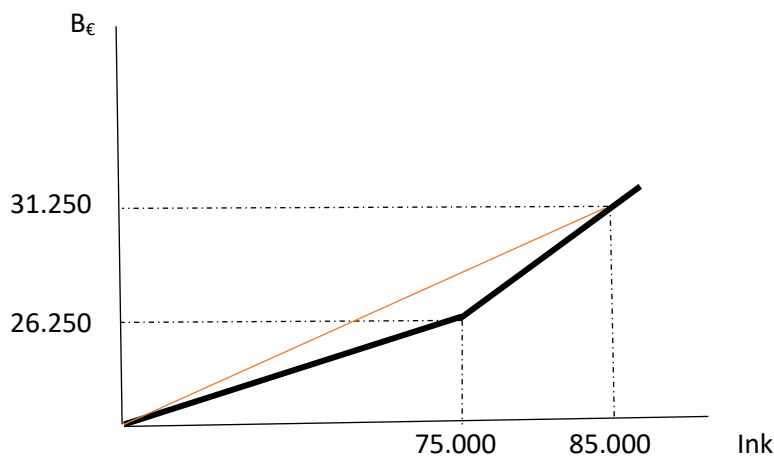
rode lijn geeft het gemiddeld percentage aan voor een laag inkomen, de blauwe lijn voor een hoog inkomen.

Nederland kent op dit moment geen belastingvrije voet, maar wel aftrekposten. Zo mag je bijvoorbeeld de hypotheekrente die je hebt betaald aftrekken van je inkomen.

Voorbeeld:

Iemand heeft een bruto inkomen van € 70.000. Hij heeft dit jaar € 10.000 aan hypotheekrente betaald. Dit betekent dat zijn belastbaar inkomen € 60.000 bedraagt. Over deze € 60.000 wordt nu de belasting berekend.

Het Nederlandse belastingstelsel kent op dit moment twee tarieven. De eerste schijf loopt tot (ongeveer) € 75.000. Daarover moet (ongeveer) 35% belasting worden betaald. Over het inkomen boven de € 75.000 moet (ongeveer) 50% betaald worden.

Iemand met een inkomen van € 75.000 zit alleen in de eerste schijf en betaald dus $0,35 \times 75.000 = 26.250$ belasting. Het gemiddeld tarief is voor hem 35%. Iemand met een inkomen van € 85.000 betaalt over de eerste € 75.000, 35% en over de laatste € 10.000, 50%. In totaal is dat $26.250 + 5.000 = 31.250$.

Het gemiddeld tarief voor iemand met een inkomen van € 85.000 is:

$$\frac{31.250}{85.000} \times 100\% = 36,76\%$$

Dit percentage wordt weergegeven door de helling van de rode lijn.

Het marginale tarief voor iemand met een inkomen van € 85.000 is:

$$\frac{5000}{10.000} \times 100\% = 50\%$$

Dit percentage wordt weergegeven door de helling van het tweede gedeelte van de zwarte lijn.